

1. Historické a kulturní památky, muzejní exponáty, jejich stárnutí a restaurování

- Památky historické nebo kulturní povahy (dále jen **sbírkové předměty**) mohou být vytvořeny prakticky z libovolných obyčejných i vzácných materiálů.
- Pro všechny sbírkové předměty je typické, že materiály, ze kterých jsou zhotoveny, jsou více nebo méně narušeny nebo změněny.
- Tyto změny materiálů, které je možno nazvat "stárnutím", jsou dány jednak vlastnostmi samotného materiálu (rekrytalizace skla, pomalá polymerace některých přírodních materiálů) a jednak působením vnějších vlivů (kolísání teploty a vlhkosti, větrná eroze, stárnutí účinkem světla).

Historické a kulturní památky, muzejní exponáty, jejich stárnutí a restaurování

- V posledních desetiletích se projevuje na všech materiálových objektech, tedy i na historických a kulturních památkách, změna ekologických podmínek (složení vzduchu, "kyselá dešť", vibrace způsobované okolní dopravou, antropogenní působení).
- Třebaže je proces stárnutí neodvratný a často vede k nevratným změnám, je možné ho zpomalit, ne-li dokonce zastavit.
- To poslední je základním úkolem restaurátorů a konzervátorů.

Historické a kulturní památky, muzejní exponáty, jejich stárnutí a restaurování

- Je důležité zachovat nejen vnější vzhled památky, ale také materiál, ze kterého je památka zhotovena.
- Záměna materiálu (zhotovení makety, apod.) vede ke ztrátě technologických zvláštností tvorby daného objektu, charakterizujících původnost a individualitu techniky, kterou použil autor díla při jeho tvorbě.
- Odvrátit působení mnohých narušujících faktorů, svázaných obecně s ekologií prostředí, je prakticky nemožné. Je proto velmi důležité provádět nejrůznější konzervátorské a restaurátorské práce neutralizující toto působení.

Historické a kulturní památky, muzejní exponáty, jejich stárnutí a restaurování

- Jde především o chemické zpevnění částečně narušených materiálů, jejich ochranu před působením slunečního záření, kyselých oxidů ve vzduchu i ve vodě, zabránit biologickému narušování objektů.
- Podstatné jsou práce na zachování celistvosti restaurovaného předmětu, tj. celkové zpevnění, spojení fragmentů do celku.

Konzervace, restaurování, rekonstrukce

Restaurování a konzervace ≡

Práce a činnosti, které se konají za účelem odvrácení dalšího poškození, chátrání sbírkových předmětů a památek a vytvoření podmínek pro jejich dlouhodobé zachování.

Konzervování, (z lat. *conservatio*)

– ochrana, uchování památky, sbírkového předmětu ve stavu, ve kterém se památka dochovala s pozdějšími historickými záplatami. Konzervování se nedotýká původnosti památky a nehrozí zničením jednotlivých jejích prvků.

Restaurování (z lat. "*restauratio*" – obnovení).

všechny druhy prací, zaměřených jak na zachování uměleckého díla nebo architektonické památky, tak i na maximálně možné zohlednění jejího původního vzhledu.

Konzervace, restaurování, rekonstrukce

Rekonstrukce, (z lat. *reconstructio* – přestavba, znovuoobnovení) může zahrnovat i vytvoření některých zcela zničených částí památky a používá se ve zcela výjimečných případech.

Týká se převážně stavebních památek.

Restaurování, konzervování a rekonstrukce

to jsou etapy jediného procesu, jehož výsledkem má být prodloužení života historické nebo kulturní památky.

Materiálový a technologický průzkum

Základní etapou konzervátorských a restaurátorských prací je **materiálově a technologický průzkum** konzervovaného nebo restaurovaného objektu.

Zahrnuje:

- skladbu materiálů použitých na vytvoření památky
- technologii použití jednotlivých materiálů v určitých časových obdobích existence památky,
- možnosti cílevědomého působení restaurátorů na materiál, ze kterého byla původní památka zhotovena.

Na základě předběžného zkoumání materiálů a stavu památky se rozpracuje **plán konzervátorsko - restaurátorských prací**, který zahrnuje:

- očištění památky od nečistot a pozdějších vrstev,
- antiseptické operace,
- zpevnění částečně narušených materiálů a další práce, které závisí na specifických vlastnostech restaurovaného objektu.

Konzervátorsko-restaurátorský proces

spočívá:

- v umělecko materiálové analýze,
- ve zhodnocení předpokládaného působení restaurátora na materiály restaurovaného objektu,
- v předpovědi jeho dalšího osudu a hranic prodloužení lhůty jeho „života“.

Chemické materiály, technologie a jejich použití v restaurátorství a konzervování historických a kulturních památek jsou velmi různorodé a zahrnují **všechny třídy organických a anorganických látek.**